

HELSINGIN YLIOPISTO

PSYKOTERAPEUTTIKOULUTUS

AIKUISTEN RYHMÄANALYYTTINEN RYHMÄPSYKOTERAPEUTTIKOULUTUS,
70 OP, 2018 - 2021

Psykologia
Medicum
Lääketieteellinen tiedekunta

Psykiatria
Clinicum
Lääketieteellinen tiedekunta

KOULUTUKSEN JÄRJESTÄJÄT

Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan psykologia ja psykiatria yhdessä Suomen Ryhmäanalyysikoulutus Oy/Ryhmäanalyysiyhdistys ry:n kanssa.

TAUSTA

Koulutus on asetuksen terveydenhuollon ammattihenkilöistä (VNA 1120/2010) §2a mukaista psykoterapeutin ammattinimikkeeseen johtavaa koulutusta, joka on arvioitu ja jonka toteutumista seurataan Helsingin yliopistossa. **Suoritettuaan koulutuksen hyväksytysti opiskelija saa Sosiaali- ja terveydenalan lupa- ja valvontaviranomaiselta Valviralta psykoterapeutin ammattinimikkeen.** Opiskelijat otetaan Helsingin yliopiston (täydennyskoulutus) opiskelijoiksi ja he suorittavat Helsingin yliopiston opetuksesta ja asiantuntijaorganisaation opetuksesta muodostuvan koulutuksen.

RYHMÄANALYYTTINEN PSYKOTERAPIA JA KOULUTUKSEN TAVOITE

Miksi ryhmämuotoista terapiaa? Me kaikki synnymme ryhmään ja elämme ja työskentelemme monenlaisten ryhmien kanssa läpi elämän. Ryhmä tarjoaa myös paljon sellaista, mitä kahdenkeskiseen suhteeseen ei sisälly. Ryhmään kuulumisen ja ryhmässä toimiminen on siksi ihmiselle tärkeää. Ryhmä hoitaa ja tukee, mutta siihen sisältyy myös omat haasteensa.

Koulutusohjelma pohjautuu psykoanalyttiseen teoriaan, johon integroituu systeemiteoreettinen ja sosiaalipsykologinen viitekehys. Koulutusohjelma tarkastelee yksilön mielenterveyttä sosiaalisesta ja vuorovaikutuksellisesta viitekehystä, jonka ihmiskäsityksen ja persoonallisuusteorian mukaan psyykinen kasvu ja sen häiriöt syntyvät pääosin vuorovaikutus-

suhteissa. Koulutusohjelman teoriapohja käsittelee yksilöä osana ryhmää ja yhteiskuntaa niin, että ryhmän vuorovaikutussuhteita korjaamalla voidaan vaikuttaa yksilön integroitumiseen osana yhteisöään. Koulutuksen keskeinen tavoite on ryhmäanalyttisen psykoterapiamenetelmän syvälinen oppiminen ja sen menetelmien käyttäminen terapian kohderyhmissä. Koulutusohjelma käsittelee näitä alueita ajankohtaisen tieteellisen tiedon valossa. Tavoitteena on tukea opiskelijan kykyä käsitellä ja arvioida ryhmä- ja yksilöpsykoanalyttisistä viitekehystä tehtävää psykoterapiatutkimusta sekä opiskelijan taitoa arvioida kyseessä olevan psykoterapiamenetelmän sovellettavuutta ja yhteyttä ammatilliseen näyttöön ja käytäntöön.

Ryhmäanalyysikoulutus antaa valmiudet toimia ryhmäpsykoterapeuttina ryhmäanalyttisen teorian pohjalta. Se antaa ryhmäpsykoterapian ja vuorovaikutuksen kehittämismallin myös pien-, media- ja suurryhmien ohjaamiseen. Ryhmäanalyysia sovelletaan myös muissa terapiamuodoissa, samoin organisaatioissa, koulutuksessa sekä työnohjauksessa ja se on taloudellinen hoitomuoto.

VALINTAPERUSTEET

Hakukelpoisuuden kriteerit on esitetty Helsingin yliopiston psykoterapeuttikoulutuksen hakuoppaassa. Kriteerit noudattavat asetuksen terveydenhuollon ammattihenkilöistä (VNA 1120/2010) §2 a asettamia ehtoja hakijan taustakoulutuksesta sekä työkokemuksesta. Lisäksi hakija osallistuu asetuksen edellyttämään soveltuvuuden arviointiin. Arvioinnin valintaperusteet ilmenevät hakuoppaasta.

KOULUTTAJAT

Kouluttajina, psykoterapeutteina ja työnohjaajina toimivat vaativan erityistason psykoterapeutit joilla on kouluttajapätevyys:

Varsinaisina kouluttajina toimivat Taru Kaivola ja Kristiina Toivola (vastuukouluttajat), Aila Kauranen, Eeva-Liisa Lahti-Heltula, Rauno Tuikka, Merja Laitoniemi. Lisäkouluttajina, psykoterapeutteina ja työnohjaajina toimivat Eeva Elorinne, Marianna Sorvali, Pirkko Tuukkanen, Leila Valtonen.

Lisäksi koulutusohjelmalle valitaan Helsingin yliopiston vastuuhenkilö, joka osallistuu ohjelman ohjausryhmän toimintaan ja koulutuksen seuraamiseen. Helsingin yliopiston psykiatrian ja psykologian professorit ja yliopistonlehtorit vastaavat yliopiston kaikkien koulutusohjelmien opiskelijoille yhteisestä opetuksesta.

KOULUTUSMAKSUT

Koulutuksen teoria- ja menetelmäopintojen koulutusmaksu määräytyy siihen osallistuvien opiskelijoiden lukumäärän mukaan. Maksu on 9.230,-/opiskelija/max opiskelijaryhmäkoko ja 15.560,-/opiskelija/min opiskelijaryhmäkoko (alv 0%*). Koulutusmaksut vahvistetaan lopullisen opiskelijamäärän selvittyä ja ne jakautuvat kuudelle lukukaudelle.

*) mikäli verosäädöksissä tai niiden tulkinnaassa tapahtuu muutoksia koulutuksen toteutusaikana, hintaan lisätään arvonlisävero.

Koulutusohjelmaan kuuluu lisäksi opiskelijan koulutuspsykoterapia suurryhmässä (45 h) ja pienryhmässä (135 h) sekä työnohjaus (120 h, ryhmämuotoinen vähintään 60 h ja yksilötyönohjaus vähintään 60 h). Niiden kustannukset eivät sisälly yllämainittuun hintaan vaan opiskelija suorittaa ne koulutuspsykoterapeutille ja työnohjaajalle. Lisäksi koulutusohjelman soveltuvuus-arviointihaastattelu maksaa 100 euroa, joka ei kuulu koulutusohjelman hintaan. Haastattelu maksetaan sen yhteydessä.

Koulutuksen kustannuksista vastaavat koulutettava tai hänen työnantajansa. Koulutusta suunnittelevan suositellaan

neuvottelevan hänen työnantajansa kanssa koulutuskustannuksiin osallistumisesta.

Koulutukseen otetaan 8-20 opiskelijaa ja se aloitetaan vain, mikäli ryhmän minimikoko täyttyy.

KOULUTUKSEN ALKAMINEN JA OPETUSTILAT

Koulutus alkaa elokuussa 2018 ja se järjestetään koulutusyhteisön tiloissa Helsingin Katajanokalla.

KOULUTUKSEN RAKENNE

Koulutus on laajuudeltaan 70 op ja kestää 3 vuotta. Lähiopetus toteutetaan pääosin syys- ja kevätlukukausien aikana kerran kuussa olevina kahden päivän seminaareina. Koulutuksen alkaessa opiskelijat saavat koko koulutusohjelman.

Koulutusohjelma koostuu seuraavista kolmesta opintokokonaisuudesta:

1) Teoria- ja menetelmäopinnot:

a) **Teoria- ja kliinisiä seminaareja sekä muuta omatoimista teoria- ja menetelmäopiskelua** yhteensä 34 op; lähiopetuspäiviä 12 op (330 h) ja 22 op muuta teoria- ja menetelmäopiskelua.

b) **Opinnäytetyö** 10 op

c) **Yliopiston kaikkien koulutusohjelmien opiskelijoille yhteiset opinnot** 5 op, 5 päivää kaikille yliopiston psykoterapeuttikoulutettaville yhteistä lähiopetusta.

2) Työnohjaus: Toteuttamistapana sekä yksilö (60 h)- että ryhmätyönohjaus (60 h), yhteensä 120 h, 12 op. Psykoterapeuttista potilastyötä tulee olla koulutuksen aikana yhteensä vähintään 300 tuntia. Potilastyötä ei lasketa opintopisteisiin.

3) Koulutuspsykoterapia: 180 h, josta 135 h pienryhmässä tapahtuvaa terapiaa ja 45 h suurryhmässä tapahtuvaa terapiaa, yhteensä 9 op.

Teoriaopetus tapahtuu ryhmässä workshop-tyyppisesti työskennellen. Opiskelijoiden

aikaisemmat koulutukset ja työkokemus halutaan myös käyttää hyväksi, tavoitteena on kaiken kokemuksen integroiminen. Koulutuksessa ja työskentelyssä tuetaan opiskelijoiden oma-aloitteisuutta niin, että opiskelijat hankkivat omaa materiaalia erityisesti koulutuksen loppupuolella, jolloin käsitellään terapiamenetelmän sovellutuksia. Jokaisen kaksipäiväisen opintojakson päätteeksi on yhteinen, tunnin (45 min) pituinen reflektiivinen keskustelu. Tällöin keskustelua käydään koko seminaarin teemasta, seminaariprosessista, sen herättämistä ajatuksista ja tuntemuksista. Lukukausien päätteeksi opiskelijat suorittavat loppuentin.

Teoriaosioon kuuluu lähiopetuksen lisäksi alan kirjallisuuden perehtymistä, välitehtäviä ja muuta omatoimista, koulutusohjelmaan sisältyvää opiskelua. Teoriaopiskelun lisäksi koulutus sisältää työnohjausta sekä ryhmämuotoista koulutuspsykoterapiaa. Koulutukseen sisältyy kaikkia sen opintokokonaisuuksia integroiva opinnäyte-työ, joka on esimerkiksi johonkin ryhmäanalyttisen psykoterapiasuuntauksen erityiskysymykseen laaja-alaista perehtymistä vaativa, tieteellisen kirjoittamisen periaatteita noudattava kirjallinen tuotos. **Lisäksi koulutusohjelmaan kuuluu asetuksen terveydenhuollon ammattihenkilöistä (VNA 1120/2010) edellyttämä osaamisen osoittaminen näytöllä.**

Koulutusohjelmassa käsitellään muun muassa seuraavia teemoja:

- Ryhmäanalyttisen psykoterapian taustateoriat, ryhmäterapia hoitomuotona
- Psykkinen kehitys ja kehityshaasteet psykodynaamisen teorian pohjalta
- Ryhmäprosessi ja terapeutin rooli, ryhmäilmiöt
- Ryhmäanalyttisen psykoterapian sovellukset ja eri psykoterapia-teoriat
- Ryhmäanalyttisen psykoterapian yhteys siitä saatuun näyttöön ja menetelmän sovellettavuus
- Etiikka ja psykoterapeutin ammatillisuus

Teoreettinen ja menetelmäkoulutus muodostavat prosessinomaisen yhtenäisen kokonaisuuden, jossa teorian ja menetelmien lisääntyvä hallinta kulkevat vuorovaikutuksessa opiskelijan henkilökohtaisten taitojen ja itsetuntemuksen kehittymisen kanssa.

Koulutuksen sisältö lukukausittain:

1. Lukukausi

Ennakkotehtävä: Ryhmäanalyysin perusajatuksat ja käsitteet

Pääteema: Ryhmäanalyysin teorianmuodostuksen historia ja sen kehitykseen vaikuttaneet psykodynaamiset /psykoanalyttiset persoonallisuuden kehitysteoriat sekä sosiologiset teoriat.

1. Opintojakso: Opiskelija ymmärtää ryhmäanalyysin kehitystä sen historiallisesta kontekstista käsin I.

2. Opintojakso: Opiskelija ymmärtää ryhmäanalyysin kehitystä sen historiallisessa kontekstista käsin II.

3. Opintojakso: Opiskelija tuntee ryhmäanalyysin kehitykseen vaikuttaneet tärkeimmät psykoanalyttiset ajattelijat ja teoriat I.

4. Opintojakso: Opiskelija tuntee ryhmäanalyysin kehitykseen vaikuttaneet tärkeimmät psykoanalyttiset ajattelijat ja teoriat II.

5. Opintojakso: Opiskelija ymmärtää ryhmäanalyysin sosiaalisen ulottuvuuden ja tuntee tärkeimmät sen kehitykseen vaikuttaneet sosiaaliset teoriat.

2. Lukukausi

Välitehtävä

Pääteema: Yksilöksi ryhmässä – Ryhmä hoitomuotona. Opiskelija tutustuu suurryhmien dynamiikkaan ja ymmärtää erityisesti kollektiivisen tiedostamattoman merkityksen yhteiskunnassa.

6. Opintojakso: Opiskelija ymmärtää (oman) hoitoryhmän perustamiseen ja ryhmäprosessin kulkuun liittyviä peruskäsitteitä ja ilmiöitä:

haastattelut, ryhmän aloitus ja ryhmän ilmapiirin ja rajojen luominen.

7. Opintojakso: Opiskelija ymmärtää (oman) ryhmän perustamiseen ja ryhmäprosessin kulkuun liittyviä peruskäsitteitä ja ilmiöitä: ryhmän kulku, kuunteleminen ja havainnoiminen.

8. Opintojakso: Opiskelija ymmärtää (oman) ryhmän perustamiseen ja ryhmäprosessin kulkuun liittyviä peruskäsitteitä ja ilmiöitä: ryhmän ongelmat ja mahdollisuudet.

9. Opintojakso: Opiskelija ymmärtää (oman) ryhmän perustamiseen ja ryhmäprosessin kulkuun liittyviä peruskäsitteitä ja ilmiöitä: terapeutti ryhmässä, ryhmän päättäminen.

10. Opintojakso: Opiskelija kykenee tarkastelemaan ryhmän dynamiikkaa monipuolisesti ja oppii tekemään siitä jäsenneltyjä havaintoja.

3. Lukukausi

Välitehtävä

11. Opintojakso: Opiskelija tunnistaa ja ymmärtää keskeiset ryhmäilmiöt: matriksi, reso-nanssi.

12. Opintojakso: Opiskelija tunnistaa ja ymmärtää keskeiset ryhmäilmiöt: holding, koheesio, koherenssi- ja containing-funktio ryhmässä, peili-ilmiö.

13. Opintojakso: Opiskelija tunnistaa ja ymmärtää keskeiset ryhmäilmiöt: transferenssi ja vastatransferenssi, riippuvuus ryhmässä.

14. Opintojakso: Opiskelija tunnistaa ja ymmärtää keskeiset ryhmäilmiöt, yksilön ja ryhmän vastustus, projektiot, projektiivinen identifikaatio.

15. Opintojakso: Opiskelija tunnistaa ja ymmärtää keskeiset ryhmäilmiöt: häpeä, hiljaisuus, sisarkateus ym. ryhmäilmiöitä.

4. Lukukausi

Pääteema: Ryhmäanalyysin parantava vaikutus - Ryhmän tuhoavat puolet

16. Opintojakso: Opiskelija tunnistaa ryhmän parantavat voimat ja oppii käyttämään niitä ryhmän ohjauksessa I.

17. Opintojakso: Opiskelija tunnistaa ryhmän parantavat voimat ja oppii käyttämään niitä ryhmän ohjauksessa II.

18. Opintojakso: Opiskelija oppii käyttämään terapeuttisia interventioita ja tulkintatyötä ryhmän ohjauksessa.

19. Opintojakso: Opiskelija oppii tunnistamaan ryhmän kielteisiä voimia ja ottamaan ne huomioon ryhmän ohjauksessa. Ryhmän tuhoavat voimat I.

20. Opintojakso: Opiskelija oppii tunnistamaan ryhmän kielteisiä voimia ja ottamaan ne huomioon ryhmän ohjauksessa. Ryhmän tuhoavat voimat II.

5. Lukukausi

Välitehtävä

Pääteema: Opiskelija tutustuu psykoterapioiden käytäntöön ja niiden soveltuvuuteen ja vaikuttavuuteen.

21. Opintojakso: Opiskelija tutustuu ryhmäpsykoterapian/ryhmäanalyysin soveltamiseen eri potilasryhmissä ja eripituisissa terapioissa. Opiskelija ymmärtää trauman erityispiirteet ja tutustuu traumojen hoitamiseen ryhmäterapien menetelmin.

22. Opintojakso: Opiskelija tutustuu ryhmäpsykoterapian/ryhmäanalyysin soveltamiseen eri potilasryhmissä ja eripituisissa terapioissa. Opiskelija ymmärtää depression, rajatilojen ja psykoosien erityispiirteet ja tutustuu niiden hoitamiseen ryhmäterapien menetelmin.

23. Opintojakso: Opiskelija tutustuu ryhmäpsykoterapian/ryhmäanalyysin soveltamiseen eri potilasryhmissä. Opiskelija ymmärtää lasten, nuorten ja perheiden erityispiirteitä ja tutustuu niiden hoitamiseen ryhmäterapien menetelmin.

24. Opintojakso: Opiskelija tutustuu ryhmäpsykoterapian/ryhmäanalyysin soveltamiseen eri potilasryhmissä. Ymmärtää vanhenemisen erityispiirteet ja tutustuu ikääntyvien ihmisten hoitamiseen ryhmäterapien menetelmin.

25. Opintojakso: Opiskelija tutustuu organisaatioiden dynamiikkaan ja ryhmän käyttöön eri-laisissa organisaatioissa, kuten työpaikoissa, kouluissa jne.

6. Lukukausi

Pääteema: Oman psykoterapiamenetelmän kriittinen arviointi ja sovelluttavuus. Tutkimustiedon yhteys ammatilliseen näyttöön ja käytäntöön. Psykoterapeuttisen muutoksen eri mallit. Psykoterapeutiksi kasvaminen, etiikka ja ammatillisuus sekä työn vaatima yhteistyö.

26. Opintojakso: Opiskelija kykenee arvioimaan omaa psykoterapiamenetelmää ja sovelluttavuutta kriittisesti.

27. Opintojakso: Opiskelija ymmärtää psykoterapeuttisen muutoksen eri malleja.

28. Opintojakso: Opiskelija ymmärtää hoitotyöhön liittyvän eettisyyden, työn vaatiman yhteistyön ja ammatillisuuden merkityksen.

29. Opintojakso: Opiskelija ymmärtää omaan psykoterapeutin/ryhmäpsykoterapeutin ammattiin liittyvän vastuun ja etiikan.

30. Opintojakso: Opiskelija kykenee tarkastelemaan monipuolisesti omaa psykoterapeutiksi kasvamistaan ja ryhmäanalyytikon identiteettiään. Tuntee työhön liittyvät keskeiset lait, asetukset ja säädökset.

KOULUTUKSEEN HAKEMINEN

Tarkemmat hakuohjeet (sähköinen hakemus ja liitteet) löytyvät Helsingin yliopiston psykoterapeuttikoulutuksen verkkosivuilta.

Sähköinen hakulomake julkaistaan haun alkaessa helmikuussa 2018.

TIEDUSTELUT

Psykoterapeuttikoulutuksen
koulutussuunnittelija,
psykoterapeuttikoulutus@helsinki.fi